

בגליון השבוע

עולם חסד יבנה // תגלית ושמה: שביט.
הסיפור המלא!

דבר המערכת // מה ראה נח שאחרים
לא ראו?

תורת חסד // כיצד הגיעה האנושות
לשפל המדרגה?

דבר המערכת

המעשים שנותיר אחרינו

מאה ועשרים שנה עומד לו אדם ישיש, בן למעלה מחמש מאות, ובונה תיבה ענקית. כאשר העוברים והשבים מתעניינים אצלו לפשר מעשיו המשונים, הוא משיב להם כי הוא בונה תיבה לקראת מבול נורא שעומד להציף את העולם בשל מעשיהם הרעים.

צוחקים ממנו. עוד תימהוני בעל מצפון שמנסה לחנך אותם.

חולפת שנה ועוד שנה, ארבעים שנה כל קומה, וחזון התיבה קורם עור וגידים, או יותר נכון - מבנה ועצים. נח מזהיר מפני המבול שעומד לכלות את העולם כולו, אבל אין איש שם על לב, אף אחד לא מתייחס אליו ובוודאי שאינו משנה את אורחותיו בעקבות נבואת הזעם שלו.

העולם הולך ומתקלקל, הולך ונעשה מושחת יותר. כל כך מושחת, עד שזה משפיע גם על החיות שמשחיתות אף הן את דרכן. ובינתיים, עולם כמנהגו נוהג.

ויום אחד זה קורה. מעיינות תהום נבקעו וארובות השמיים נפתחו והמים היו על הארץ. גשם זלעפות החל לרדת.

בתוך ארבעים יום, טבע העולם כולו, על המוני אנשיו ובעלי החיים שבו, צמחיו ודוממיו, במים מבעבעים. המים עלו חמש המשך בעמוד הבא

ואז החלטנו: כאן תקום שביט עולם חסד יבנה עמ' 3

תורת חסד

הגאון רבי גבריאל יוסף לוי שליט"א
ראש ישיבת "באר התורה" ונשיא הגמ"ח

פתחנו בפרק הקודם, בהתבוננות על פלא הפלאים של בריאת העולם, פקחנו מעט את העיניים, לנסות ולראות את אינספור החסדים שיש ביצירה המופלאה שנבראה עבורנו, כאשר כל פרט בבריאה תואם לשאר הפרטים, וביחד הם משלימים זה את זה ליצירה האלוקית שאנו יכולים לראות בעינינו.

מה אמר המומחה הגדול לרב שך

במהלך מפגש שהיה למרן הגרא"מ שך זצ"ל, עם אחד הפרופסורים הגדולים בתקופתו לרפואה, פנה מרן לפרופסור ואמר לו במתק שפתיו: "אתה הרי מכיר את גוף האדם לפני ולפנים; כבר שנים רבות שאתה רואה בעיניך את צורת פעילות הגוף במצבים הגרועים ביותר שלו. הייתי רוצה אפוא, לשמוע ממך חוות דעת של 'מומחה'; במידה ואתה היית יוצר את גוף האדם, מה היית משנה בתכנון, כדי שהוא יהיה מושלם יותר ומתוקן יותר?"

הפרופסור הרהר מעט בדעתו ולאחר מכן ענה בפסקנות: "לו היית יוצר את גוף האדם, הייתי יוצר אותו בדיוק כפי שיצר אותו הבורא. לא מוסיף כלום ולא מוריד כלום!"

את הדברים הללו אומר ומעיד מי שנחשב לאחד מה'מבינים' ומלומדים ביותר בהתנהלות גוף האדם. לא הייתי מוסיף כלום ולא מוריד כלום, הוא מצהיר, הבורא יצר את האדם בצורה מושלמת!

המשך בעמוד הבא

תגובות והערות על המדורים השונים יתקבלו בברכה בדוא"ל: Alon@hagmach.org.il או 6428158@gmail.com

מכתבים מובחרים יפורסמו בל"ג (ניתן בעילום שם)

פניות לגמ"ח המרכזי בדוא"ל: office@hagmach.org.il או בפקס: 02-6428158

עשרה אמה מעל ההר הגבוה ביותר, וחדרו בארץ עד לעומק המחרשה. היקום חזר לתוהו ובוהו. רק נח ואשר עמו בתיבה נותרו לפליטה, להתחיל שוב מבראשית.

בחז"ל מובא (ילקוט שמעוני תהילים לז), שאברהם שאל את שם באיזה זכות יצאו מן התיבה, וענה לו בצדקה שעשינו עם הבהמות החיות והעופות, שלא היינו ישנים אלא נותנין לפני זה ולפני זה (מאכלם).

ובמדרש (תנחומא נח ט): "יש בהמה שהיא אוכלת בשעה אחד ביום, ויש בשתיים, ויש בשלוש, ויש בשליש הלילה, ויש באמצעו, ויש בקרות הגבר. אמרו רבותינו: י"ב חדש שהיה נח בתיבה לא ראה שינה לא ביום ולא בלילה".

והקשה המשגיח רבי זיידל אפשטיין זצ"ל (מובא בספר 'להתעדכן באהבתך'):

למה היה צריך הקב"ה להטריח את הצדיק להיות סובל הוא ומשפחתו בלא שינה? היה יכול הקב"ה לשנות, שכל בעלי חיים יאכלו בזמן אחד ויהיה אפשרות לכולם להיות בהשקט ובמנוחה ושגם נח ומשפחתו יבואו לשלום ולא יצטרכו לעמול למעלה מכוחותיהם הטבעיים?

ויישב:

שהרי למעשה עיקר החטא של דור המבול היה "כי מלאה הארץ חמס". כל אחד חשב רק על עצמו ולא על חבירו. והו בדיוק ההיפך ממידת החסד. והיות ש"עולם חסד יבנה", ורצונו של הקב"ה היה בבריאה שכולה חסד, לכן בא המבול.

ומשום כך, הצלה מן המבול תתאפשר רק ע"י חסד. וכל זמן שהמבול היה ומידת הדין תבעה עבור ביטול החסד, אי אפשר לבטל ולהימנע מעשיית חסד, והיה נח מוכרח להתעסק בחסד ממש ללא הפסק וללא רגע אחד של היסח דעת. ולכן לא היה רצון השם לשנות את אופן ההצלה של נח שלא ע"י מידת החסד.

ובשל כך, איחור מעשיית חסד גרם לו שנפגע ע"י מידת הדין ונשכו האריה.

"אלה תולדות נח, נח איש צדיק, תמים היה בדורותיו". מה היה ייחודו של נח על פני בני דורו השפל? מגלה הכתוב: צדקותו ותמימותו. הוא לא הלך בשרירות ליבו, לא

המשך בעמוד הבא

ואנו, שמאמינים ומכירים בשלמות הבורא יתברך, אשר ודאי כל מעשיו וברואיו מושלמים בתכלית השלימות, ובוודאי בריאת האדם שעליה אמר הבורא 'נעשה אדם בצלמנו כדמותנו', והתורה מעידה שלאחר בריאת האדם 'וירא והנה טוב מאד' - אנו שיודעים כל זאת מתורתנו הקדושה - יכולים בנקל להבין מה רבה שלמות האדם וגודל החכמה שיצר בה הבורא יתברך.

וכבר כתב האבן עזרא (בראשית א כו), "וגוף האדם כעולם קטן". אם כן, ניתן להתבונן בעולם שסביבנו, על המרחבים האינסופיים של פלאי הטבע וחכמת הבריאה ביקום כולו, ולהשיג מעט בגודל החכמה והחסד שיש בגופנו.

לא הייתי מוסיף כלום ולא מוריד כלום - אמר הפרופסור למון רב שך

ולא בכדי נתן לנו הבורא גוף מופלא כל כך מעבר לכל נברא אחר בעולם, אלא מפני שגזרה חכמתו העליונה שהאדם יהיה נזר הבריאה. היהלום שבכתר.

התמיהה העצומה העולה לאור דברים אלו

להתבוננות זו הגענו בפרשת בראשית כשעסקנו בענין בריאת העולם, ואין חולק על כל הנאמר.

אבל, כשהמשכנו למעשי האדם, או אז התעוררה בנו פליאה אדירה. הכיצד זה יתכן, שאותו אדם שהוא פלא מהלך של ממש, סמל ודוגמא לשלימות שאין גבוהה ממנה, אותו אדם יכול להגיע לשפל המדרגה מבחינה מוסרית? איך יתכן, שהאדם הראשון שנולד בעולם רצח את אחיו, וכיצד ניתן להסביר את העובדה, כי העולם הגיע תוך עשרה דורות למצב של 'מלאה הארץ חמס'?

הפלא מתעצם, לאחר שראינו את בריאת העולם ממבט של חסד. כיצד יתכן, שעולם שישודותיו הם חסד שבחסד, מידרדר למעשים רחוקים כל כך מחסד, איך הגיעו בני האדם למצב, שהם לוקחים אחד מהשני בגזל במקום לתת ולהיטיב אחד לשני, עד שאמר עליהם בוראם 'ניחמתי כי עשיתים' וחתם את דינם על הגזל?

בתשובה לשאלה זו נעסוק בעז"ה בפרק הבא.

ניתן להאזין מידי יום לשיעור היומי הנמסר בהיכל ישיבת "באר התורה" לאחר תפילת שחרית, ובו מסרים חינוכיים מפרשת השבוע. מספר הטלפון: 2 > 1 > 077-314-1174

נגרר כשה אחר תאוותיו, אלא התהלך את אלוקיו בתמימות ופשטות.

וזה היה חידוש גדול בתוך העולם המקולקל שהתהווה. הרי אפשר ליהנות, אפשר לחגוג בלי חשבון, אין שום מעכב. למה לא?

אלא שנח הבין, כי העולם אינו מקום שהובאו אליו כדי להתהולל ולהשחית ככל העולה על הרוח. יש מנהיג, שהביא אותנו לבירתו במטרה כלשהי, ועליו נח, מוטל לאתר ולהגשים את המטרה. וזו התמימות שניחן בה.

רש"י שואל את השאלה הידועה, מדוע נחשב נח חלק מתולדותיו, הן מן הראוי היה שיאמר הכתוב: אלה תולדות נח - שם חס ויפת. איך בדיוק נכנס נח למניין תולדותיו? ובפירושו השני כתב: למדך, שעיקר תולדותיהם של צדיקים - מעשים טובים.

כלומר, אף שההיגיון הפשוט והגשמי אומר, שהתולדות שהאדם מותיר בזה העולם מוכרחים להיות ממשיים, היינו, בנים ובני בנים, אך נח הבין, שגם המעשים, אלו שלכאורה אין להם

ממשות במציאות, אלו שאינם ישויות בפני עצמם, מכל מקום, הם נחשבים כתולדות. יש להם מציאות לא פחות - ואולי יותר - מתולדות של בנים.

עובדה היא, שהמוני התולדות שנולדו בעולם עד המבול, סברו שיש להם קיום בעולם, שיש להם 'המשך'. ומבול אחד מחה אותם ואת המשכיותם - עד עפר. ואילו מעשיו הטובים של נח - הם קיימו אותו גם כאשר היקום כולו נמחה, ולמעשה - קיימו את העולם כולו, שרק כך הצליח להתקיים עד עצם היום הזה.

בעולם הזה, החכמה הגדולה ביותר היא לחיות על פי הידיעה הזו, שכל מה שנראה כאן כממשי - אינו אלא דמיון פורח. ולהיפך, דווקא הדברים שלעיתים נראה בעיניים בשרניות שכאילו אין להם מציאות ממשית - דווקא להם יש קיום נצחי בעולם האמת.

וזה אולי הלימוד שעלינו ללמוד מפרשתנו. אנשי דור המבול, לא רצו להבין שיש משמעות למעשים הרעים שהם עושים, שהם מקלקלים, שהם הורסים, שהם מביאים על עצמם את

המבול. ונח, בתמימות צדקותו, ידע עד כמה הם טועים, הוא הכין לעצמו מחסה ומפלט מן הרע שעומד לחזור אל כל המרעים, והקים את תיבת החסד שבנתה עולם. עולם חסד יבנה.

הדבר מתאים ומעודד בימים אלו, לאחר ימי החגים, בהם קיימנו כל כך הרבה מצוות ומעשים טובים, שמענו בקול אבינו בתמימות, ואגרנו אינספור מצוות לזכותנו. הן - הזכויות - אף שאינן נראות בעיניים בשריות, הן מתלוות אלינו וקיימות לנו לשומרנו ולהצילנו, מכל חולי, מכאוב, צרה ומצוקה. ■

” אפילו מי שהולך בדרכו, ובתוך דרכו יש נתיב קטן של צדקה, באותה הדרך ג"כ לא יהיה מוות מחמת הצדקה, כי "צדקה תציל ממות" (אורות הגר"א) ”

עולם חסד יבנה

במה של כבוד ליוזמות ופתרונות למצוקת הדיור

השבוע הבמה נתונה לבשורת הדיור בקהילה התורנית בעיה"ק קרית אתא (שביט) - חלק ב'

האחרונות, ניתן היה לראות בכל פינה גני ילדים ריקים, בתי כנסת ריקים, פארקים שוממים ועוד.

לפני מספר שנים, יצאנו - חברי ועדת הדיור - לסיור בקרית אתא. בסיור השתתפו אישי ציבור נודעים ובראשם ח"כ הרב יצחק פינדרוס, אז סגר"ע ירושלים. הפעם, הוחלט, לא נסייר במוסדות הלימוד, אלא נתמקד ב'שטח'. "תראו לנו את המקום", ביקשנו מהעסקנים המקומיים, "את הנוף, את ההווי הכללי. שנחוש את האוירה והסגנון בעיר".

הסיור יצא לפועל, כאשר אנו מתחילים בשכונת שביט. אנחנו מסתובבים קצת, מביטים הנה והנה, מסתכלים על הבניינים, על האנשים. ולפתע, ניצב מולנו בית כנסת גדול ומרשים, בבחינת מקדש מעט עומד על תלו, בהוד ובהדר.

בפרק הקודם סיפרנו על בית הכנסת המרכזי בשכונת שביט, אשר לאחר עשרות שנות שממה רוחנית, זכה לשוב ולשמש כמגדלור רוחני ולמשוך אליו כל מבקש תורה וקרבת אלוקים. בפרק זה נשתף את הקוראים ברגעי הגילוי והחזון, בה התגלתה שכונת שביט כמקום פוטנציאלי עבור ציבור האברכים, וכיצד בדרך פלאית התעורר בית הכנסת המרכזי לתחייה, דבר שמשך את ראשוני האברכים למקום, והניח את אבן הפינה לשכונת 'שביט' המתחדשת.

תגלית ושמה: שביט

מספר הרב צבי רבינסקי, יו"ר 'ועדת הדיור':

כפי שתיארתי בפרק הקודם, כבר לפני עשרות שנים, הלך 'מרכז שביט' ואיבד מזוהרו ומחיותו. הציבור הצעיר שהתגורר שם היגר למרכז העיר, והשכונה הזדקנה. בשנים

עולם חסד יבנה

קחו! תפתחו! תחיו את המקום!

הרב אלקנה ויסנשטרן, יו"ר דגל התורה בקרית אתא, מוכר היטב בזכות פועלו הרב למען הציבור. הרב ויסנשטרן ומספר אברכים נוספים תושבי מרכז העיר (הרחוק משביט מרחק כרבע שעה הליכה), החליטו כי יש להכיר יותר את אזור שביט. הם החלו במשך מספר שבתות, לפקוד את בית הכנסת המרכזי, ובכך לראות - וגם להראות.

במוצאי אחת השבתות, הגיע במפתיע אל ר' אלקנה גבאי בית הכנסת. הגבאי עצמו אף הוא אינו תושב השכונה, וגם הוא צועד מידי שבת כרבע שעה מביתו שבמרכז לבית הכנסת, כדי לשמר לפחות את המניינים בשבת, פקדון שקיבל מאביו המנוח, ששימש כגבאי בית הכנסת בימיו הראשונים.

הגבאי מושיט לר' אלקנה צרור מפתחות ואומר לו במילים אלו:

"שכפלתי עבורכם את מפתחות בית הכנסת, קחו! תפתחו במשך השבוע את המקום, תעשו איזו פעילות תורנית שאתם רוצים כדי לפתח את המקום. ישיבה, כולל אברכים, שיעורי תורה ותפילות. תחיו את המקום! שיהיה פתוח ופעיל כמה שאתם צריכים. רק תשמרו בבקשה על המקום" - - -

ועד היום היהודי מפציר בהם: תביאו עוד יהודים, עוד משפחות, עוד פעילות, עוד תורה!

זו קבלת הפנים שציפתה לראשוני האברכים שקבעו בשכונה את מקומם. אף אחד לא אמר בחלחלה 'הגיעו חרדים!' - להיפך! בני המקום מחכים לאברכים, הם רוצים 'התחרדות', והם מתרגשים מכל אברך שמגיע, מהאווירה שמשתיינת ומתקדשת את אט.

וגם האברכים שאזרו אומץ ובאו להיות ה'נחשונים', נהנים עד הגג, מוסרים שיעורי תורה לאנשי המקום שמצטרפים בשמחה, וכבר נפתח 'כולל' ראשון בשכונה (בבית הכנסת המרכזי כמובן), וקול התורה מתנגן בו מבוקר עד ליל החזון התממש.

כל מי שהכיר קודם את האזור, ורואה אותו כעת בפריחתו, מתקשה להאמין למראה עיניו. "לא יאומן כי יסופר" - מסיים הרב רבינסקי בהתרגשות.

כמובן שמיד התרגשנו, לראות כזה דבר בתוך השכונה השוממת. ניגשנו לבית הכנסת, ניסינו לפתוח את הדלת, אך לצערנו - היא היתה נעולה על מנעול ובריח. חיפשנו כניסות נוספות למבנה. ואכן מצאנו, אך כולן היו נעולות ומסוגרות. נעול מכל הכיוונים!

חשבנו לתומנו, שמן הסתם בית הכנסת ייפתח לקראת 'מנחה וערבית'. מאחר ורצינו להתפלל, פנינו לעוברים ושבים כדי לברר מתי התפילה במקום. התשובה שקיבלנו הפתיעה וציערה אותנו כאחת: בית הכנסת פעיל רק בשבת. בימי חול סגור!

אחד מעוברי האורח נידב לנו מעט יותר פרטים, כשהוא מספר שגם בשבת יש בקושי מנין, וגם הוא מורכב ממספר יהודים מבוגרים שומרי מסורת, כאשר את המנין משלימים לרוב מספר יהודים שאינם שומרי תורה ומצוות, אך באים לומר 'קדיש' על הוריהם.

פה תהיה שכונת שביט!

הבטנו זה בזה, ואז בבית הכנסת הגדול, שניצב מולנו בגאון. "פה תהיה 'שכונת שביט'!" - התקבלה באותו רגע ההחלטה. בעזרת השם, לכאן יגיעו ויתקעו את יתדם משפחות בני תורה. כאן, בבית הכנסת הזה, יתנגן קול התורה בכל שעות היממה, כל ימות השבוע.

עוד לא ידענו באותו רגע, האם הציבור שלנו בכלל יהיה רצוי בכזה מקום. התחלנו לדפוק בבתים. אנשים פתחו לנו, שמחים על הפגת השקט והחידלון הארוך לרגע קט. שאלנו שאלה אחת: "אתם רוצים שיהיה פה מקום חרדי?" לא האמנו למשמע אוזנינו: "כן בוודאי!" נאמר לנו בהתלהבות מופגנת. "תבואו! בטח! רוצים אתכם! למה לא?"

כך נשמעים יהודי 'העם שבשדות', שבלבם הם יהודים תמימים ועובדי השם, חלקם הגדול מבני 'העליה הגדולה', מהם מארצות המזרח, מהם מברית המועצות ועוד, והמשותף לכולם, שהם מתרגשים רק מלשמוע על הרעיון של התיישבות מחודשת במקום ע"י משפחות חרדיות וצעירות. ורחובות העיר ימלאו ילדים...